

EDUKACJA

W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W ROKU AKADEMICKIM 2016/2017 SZKOLNICTWO WYŻSZE – CUDZOZIEMCY

W ostatnich latach obserwowana jest rosnąca liczba osób pochodzących z zagranicy, meldujących się na pobyt stały w województwie kujawsko-pomorskim – *podobna tendencja dotyczy kraju*. Według dostępnych danych statystycznych, w 2016 r. wspomniana grupa przybyłych na stałe liczyła 0,5 tys. osób (*w kraju 13,5 tys.*), co oznacza ponad dwukrotny wzrost tej populacji w województwie w porównaniu z 2005 r. (*w kraju wzrost na poziomie 43,9%*). W 2016 r. odnotowano dodatnie saldo migracji zagranicznych. Udział imigrantów w Kujawsko-Pomorskim w odniesieniu do ogólnej liczby zameldowań z zagranicy na pobyt stały w kraju zwiększył się w porównaniu z 2005 r. o 1,7 p. proc. i wyniósł 4,1% w 2016 r. W przewadze grupę tę stanowili ludzie młodzi. W 2016 r. w strukturze imigrantów 24,4% stanowiły osoby w wieku 20-44 lata. Populacja ta łącznie z dziećmi w wieku do 9. roku życia stanowiła 85,0% wszystkich imigrantów zameldowanych na stałe w województwie.

Wobec wzrastającej liczby zameldowań z zagranicy na pobyt stały w województwie wyzwaniem stają się dostosowania w wielu dziedzinach życia ułatwiające codzienne funkcjonowanie tej grupy ludności. Biorąc pod uwagę przeważający wiek migrantów, jednym z obszarów jest wychowanie i edukacja, w tym na poziomie szkolnictwa wyższego. Warto zauważyć, że jednym z krajowych projektów strategicznych, zawartym w dokumencie „Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020”¹ jest projekt: *Studiuuj i pracuj w Polsce*. Jego celem jest likwidacja luki kapitału ludzkiego w sektorach strategicznych polskiej gospodarki poprzez zachęcanie studentów cudzoziemców do studiowania i pracy w Polsce, jak również wsparcie podjęcia studiów w Polsce przez dzieci polskich repatriantów.

W poniższym opracowaniu omówiono aktualną sytuację studentów i absolwentów cudzoziemców kształcących się w województwie kujawsko-pomorskim w roku akademickim 2016/2017 z uwzględnieniem zmian w odniesieniu do lat poprzednich. Zaprezentowano także podstawowe dane dotyczące cudzoziemców – słuchaczy studiów podyplomowych, doktorantów, a także pracowników naukowych wyższych uczelni województwa kujawsko-pomorskiego oraz podstawowe dane dotyczące udzielanej studentom pomocy materialnej i socjalnej.

Źródłem danych przedstawionych w opracowaniu są wyniki badań statystycznych prowadzonych przez Główny Urząd Statystyczny z częstotliwością roczną na formularzach S-10 (Sprawozdanie o studiach wyższych), S-11 (Sprawozdanie o pomocy materialnej i socjalnej dla studentów i doktorantów) i S-12 (Sprawozdanie o stypendiach naukowych, studiach podyplomowych i doktoranckich oraz zatrudnieniu w szkołach wyższych). Badania statystyczne obejmują wszystkie typy szkół wyższych i placówek naukowych, niezależnie od ich struktury organizacyjnej i form własności.

Informacje dotyczące studentów i absolwentów w województwie kujawsko-pomorskim zaprezentowano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych (łącznie z filiami). Uwzględniono także zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne oraz zamiejscowe ośrodki dydaktyczne zlokalizowane na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

Zgodnie z metodologią badań statystycznych informacje o studentach cudzoziemcach ogółem dotyczą studentów cudzoziemców, którzy planują studiować w Polsce/województwie przynajmniej rok akademicki. Studentów wykazano tyle razy, na ilu kierunkach studiowali według stanu w dniu 30 XI. Jeżeli absolwent w danym roku akademickim ukończył dwa i więcej kierunków studiów, to również został wykazany wielokrotnie.

Dane obejmują studentów, absolwentów, słuchaczy studiów podyplomowych, doktorantów według podgrup kierunków studiów zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013).

Szkolnictwo wyższe w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późniejszymi zmianami). Przepisy powyższej ustawy rozstrzygają także kwestie związane z podejmowaniem i odbywaniem przez cudzoziemców studiów oraz innych form kształcenia, a także uczestnictwem w badaniach naukowych i pracach rozwojowych w polskich uczelniach.

* * *

Definicje terminów stosowanych w opracowaniu sygnalnym wraz z ich podstawami prawnymi są również dostępne w formie elektronicznej w witrynie internetowej:

http://stat.gov.pl/metainformacje/sownik-pojec/pojecia-stosowane-w-statystyce-publicznej/1_27,dziedzina.html

¹ *Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)*, Ministerstwo Rozwoju, Warszawa 2017, https://www.mr.gov.pl/media/36848/SOR_2017_maly_internet_03_2017_aa.pdf, s. 280, [dostęp: 05.05.2017 r.].

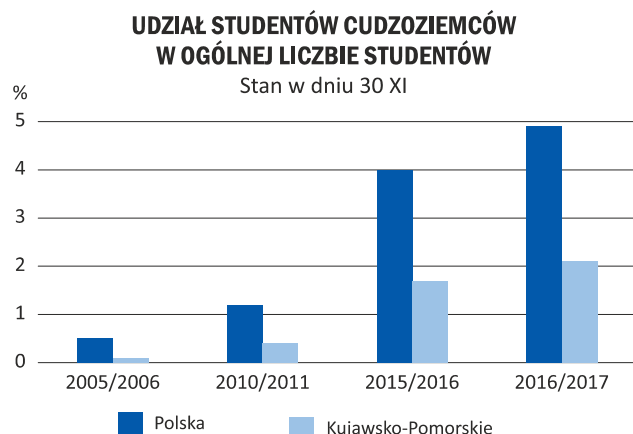
W ostatnich latach obserwuje się wzrastającą rocznie liczbę **cudzoziemców studiujących** w ośrodkach akademickich województwa kujawsko-pomorskiego – *podobną tendencję odnotowuje się w kraju*. Według danych na 30 listopada 2016 r. studiująca grupa obcokrajowców na uczelniach województwa liczyła **1270 osób**, co oznacza wzrost w skali roku o 20,6%, a w odniesieniu do stanu z 30 listopada 2005 r. – ponad

Tabl. 1. **Cudzoziemcy — studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci		Absolwenci ^a	
	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety
O G Ó Ł E M				
2005/06	101	53	26	13
2015/16	1053	575	192	111
2016/17	1270	668	.	.
studia: stacjonarne	1171	612	178	103
niestacjonarne	99	56	14	8
Uniwersytety	562	317	67	41
Wyższe szkoły rolnicze	81	32	13	1
Wyższe szkoły ekonomiczne	469	219	53	33
Wyższe szkoły artystyczne	31	20	28	17
Pozostałe szkoły wyższe	127	80	31	19

a W podziale według form studiów i typów szkół — z roku akademickiego 2015/16.

obcokrajowców w przewadze stanowiły kobiety – 52,6% w roku akademickim 2016/2017. Formą studiów najczęściej podejmowaną przez obcokrajowców w województwie były studia stacjonarne. Zaledwie 7,8% studentów obcokrajowców w analizowanym roku studiowało w ramach studiów niestacjonarnych (przed rokiem 5,6%). Spośród ogólnej liczby cudzoziemców studiujących w ośrodkach zlokalizowanych na terenie Kujawsko-Pomorskiego 87 osób to cudzoziemcy polskiego pochodzenia, przy czym w grupie tej 65,5% stanowiły kobiety.

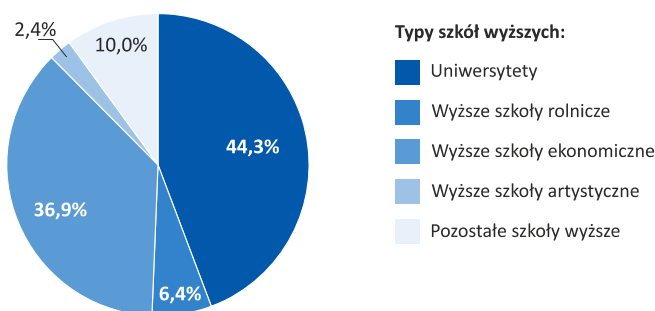
W roku akademickim 2016/2017 **wskaźnik umiędzynarodowienia**, obrazujący udział studentów cudzoziemców w ogólnej liczbie studentów uczelni wyższych zlokalizowanych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, ukształtował się na poziomie 2,1%. *Przy czym na poziomie kraju był wyższy i wyniósł 4,9%*. Porównując wskaźnik z poprzednim rokiem akademickim zarówno na poziomie województwa, *jak i kraju* obserwuje się jego wzrost odpowiednio o 0,4 p. proc i o 0,9 p. proc. W odniesieniu do roku akademickiego 2005/2006 wzrost ten wyniósł odpowiednio 2,0 p. proc i 4,4 p. proc.

Powyższe dane świadczą o większym tempie wzrostu udziału studiujących obcokrajowców na uczelniach wyższych w kraju niż w województwie kujawsko-pomorskim. Wzrastająca wartość odsetka wynika

STRUKTURA STUDENTÓW CUDZOZIEMCÓW WEDŁUG TYPÓW SZKÓŁ WYŻSZYCH W ROKU AKADEMICKIM 2016/2017

Stan w dniu 30 XI

zarówno ze zwiększania się liczby studentów obcokrajowców, ale również z malejącej ogólnej liczby studentów studiów wyższych. W roku akademickim 2016/2017 w województwie w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano zmniejszenie się ogólnej liczby studentów o 4,1%, a w odniesieniu do stanu z roku akademickiego 2005/2006 – o 33,3% (w kraju spadek odpowiednio o 3,9% i o 30,5%). Można dodać, że na uczelniach województwa kształciło się w analizowanym roku 4,4% ogółu studentów w kraju.

Spośród 19 uczelni wyższych, mających siedzibę główną na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego, w roku akademickim 2016/2017 studenci cudzoziemcy kształcili się w 11 jednostkach. Największą popularnością wśród cudzoziemców w analizowanym roku akademickim cieszyły się uniwersytety oraz wyższe szkoły ekonomiczne. W wymienionych typach szkół wyższych studiowało łącznie 1031 obcokrajowców, tj. 81,2% ogółu w województwie (przed rokiem 78,3%).

Spośród wszystkich obcokrajowców, najwięcej kształciło się na uczelniach zlokalizowanych w Bydgoszczy (974 studentów). Pozostali studiowali w Toruniu (286 studentów) i we Włocławku (10 osób). Najwyższy odsetek cudzoziemców w ogólnej liczbie studentów odnotowano w Bydgoszczy (3,1%). W Toruniu było to 1,2%, natomiast we Włocławku – 0,5%.

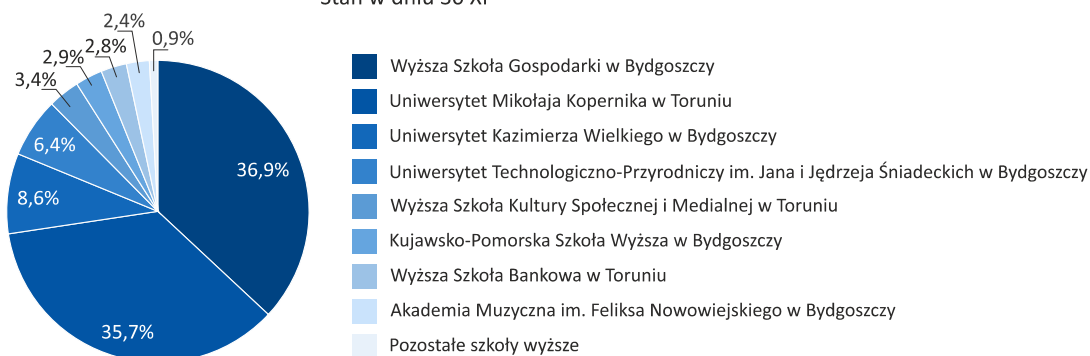
Student – osoba kształcąca się na studiach pierwszego lub drugiego stopnia albo jednolitych studiach magisterskich. Studenci wykazani są według stanu z 30 XI.

Biorąc pod uwagę lokalizację siedziby głównej – w roku akademickim 2016/2017 **najwięcej studentów obcokrajowców studiowało** w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy, tj. 469 osób. Przy czym przed rokiem odnotowano tam o 115 cudzoziemców mniej. Spośród wszystkich szkół wyższych mieszczących się na obszarze Kujawsko-Pomorskiego w wymienionej jednostce w skali roku wystąpił największy bezwzględny wzrost liczby kształcących się studentów obcokrajowców. Uczelnią skupiającą zbliżoną zbiorowość tej grupy studentów był Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. Według stanu na dzień 30 listopada 2016 r., odnotowano tam 453 obcokrajowców, tj. o 56 cudzoziemców więcej niż w poprzednim roku akademickim. Warto zwrócić uwagę na Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, w którym w analizowanym roku akademickim studiowało 109 obcokrajowców, tj. o 35 osób więcej niż przed rokiem oraz na Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy, gdzie studiowało 81 obcokrajowców, tj. o 22 więcej niż przed rokiem. W wymienionych wyżej czterech jednostkach kształciło się łącznie 87,6% wszystkich studentów cudzoziemców w województwie. Dodatkowo poza wymienionymi uczelniami, jak wskazują dane statystyczne, w odniesieniu do stanu ubiegłorocznego zwiększyła się liczba osób pochodzących z innego kraju studiujących w Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu (o 18 osób), w Wyższej Szkole Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu (o 5 osób) oraz nieznacznie w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej we Włocławku i w Wyższej Szkole Nauk o Zdrowiu w Bydgoszczy (łącznie o 3 osoby). W pozostałych jednostkach, w których w analizowanym roku akademickim studiowali cudzoziemcy, ich liczebność zmalała wobec stanu notowanego w roku poprzednim.

STRUKTURA STUDENTÓW CUDZOZIEMCÓW WEDŁUG SZKÓŁ WYŻSZYCH W ROKU AKADEMICKIM 2016/2017

Stan w dniu 30 XI

Analizując wskaźnik umiędzynarodowienia w poszczególnych szkołach wyższych województwa kujawsko-pomorskiego najwyższy jego poziom, tj. 16,8% odnotowano w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy. Wysoki był także w Wyższej Szkole Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu – 10,8%. Wskaźnik kształtujący się na poziomie wyższym niż średnia notowana dla województwa wystąpił także w Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy (5,6%). W pozostałych szkołach wyższych, w których studiuje cudzoziemcy, analizowany wskaźnik w roku akademickim 2016/2017 ukształtował się poniżej średniej wojewódzkiej. W skali roku najbardziej zwiększył się w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy – o 5,7 p. proc. oraz w Wyższej Szkole Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu – o 1,3 p. proc.

W roku akademickim 2016/2017 **obywatele 59 państw** tworzyli grupę obcokrajowców, którzy wzięli studia na uczelniach wyższych Kujawsko-Pomorskiego. Przy czym 27 – to kraje europejskie. Udział studentów z tych krajów wyniósł 88,3% wszystkich studiujących cudzoziemców w województwie. Największa zbiorowość², licząca 663 osoby pochodziła z **Ukrainy**. Stanowiła ona ponad połowę wszystkich cudzoziemców, którzy zdecydowali o wyborze ośrodków w województwie. Większość tej grupy – 90,5%, stanowili studenci studiów stacjonarnych. W skali roku liczba studentów z tego kraju zwiększyła się o 23,0%. Dane z ostatnich lat pokazują wzrastający udział studentów z Ukrainy w ogólnej liczbie studentów cudzoziemców w województwie – w porównaniu z rokiem akademickim 2015/2016 wzrost o 0,8 p. proc. Studenci z Ukrainy w roku akademickim 2016/2017 kształcili się na 10 uczelniach wyższych regionu. Największa grupa studiowała w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy – 57,9% wszystkich studentów z tego kraju kształcących się w województwie. Spośród ogólnej liczby studentów cudzoziemców na tej uczelni, grupa studentów z Ukrainy przeważała, stanowiąc 77,6%. Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu skupiał 13,0% studentów z tego kraju studiujących w województwie. Natomiast Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy 10,4% – w tej uczelni grupa studentów z Ukrainy dominowała wśród studiujących obcokrajowców stanowiąc 63,3%. Ukraińcy stanowili największy odsetek wśród studiujących cudzoziemców także w innych kujawsko-pomorskich ośrodkach akademickich, m.in. w: Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy (78,4%), Wyższej Szkole Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu (76,7%), Kujawskiej Szkole Wyższej we Włocławku (66,7%), Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu (62,9%).

Drugą narodowością, pod względem liczebności studiujących w województwie, byli **Norwegowie**. W analizowanym roku akademickim grupa ta liczyła 90 osób, z czego ponad połowę, bo 55,6% stanowiły kobiety. Wszyscy Norwegowie studiowali w ramach studiów stacjonarnych na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, stanowiąc największy udział cudzoziemców studiujących na tej uczelni – 19,9%.

² Łącznie z wydziałami zamiejscowymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi uczelni wyższych zlokalizowanymi poza województwem kujawsko-pomorskim.

Studenci pochodzący z **Turcji** to licząca 72 osoby (30 osób to kobiety) grupa studiująca w analizowanym roku akademickim w ośrodkach zlokalizowanych w województwie. W ujęciu rocznym odnotowano wzrost studiujących z tego kraju o 35,8%. Niemal wszyscy odbywali studia w ramach kształcenia stacjonarnego (98,6%). Studenci z Turcji uczyli się na 6 uczelniach województwa. Najliczniejsza grupa, tj. 29 osób, stanowiąca 40,3% wszystkich studentów z tego kraju studiujących w województwie, kształciła się na Uniwersytecie Technologiczno-Przyrodniczym im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy. Dodatkowo, spośród ogólnej liczby studentów cudzoziemców na tej uczelni, grupa studentów z Turcji stanowiła największy udział, tj. 35,8%. Na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu kształciło się 27 osób pochodzących z Turcji, tj. 37,5% ogółu studentów z tego kraju w województwie, a na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy 11 osób, tj. 15,3%. Pozostałe uczelnie skupiały 6,9% studentów z tego kraju.

Warto zwrócić także uwagę na studentów pochodzących z **Białorusi**, których zbiorowość zwiększyła się w skali roku o 7 osób – do 67 w roku akademickim 2016/2017. Studenci z tego kraju kształcili się na 9 uczelniach wyższych województwa, przy czym najliczniejsza grupa na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu – 33 osoby. Po 9 studentów odnotowano ponadto w Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu oraz na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, natomiast w Wyższej Szkole Kultury Medialnej w Toruniu studiowało 5 studentów.

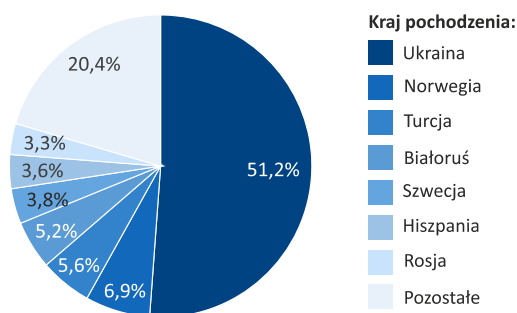
W skali roku zmniejszyła się o 19,7% zbiorowość studiujących w Kujawsko-Pomorskiem **Szwedów** – do 49 osób. Cała grupa, według danych na 30 listopada 2016 r., studiowała w ramach studiów stacjonarnych na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu.

W przypadku studentów pochodzących z Hiszpanii odnotowano w województwie niewielki wzrost w ujęciu rocznym – na poziomie 4,4%. W roku akademickim 2016/2017 na czterech uczelniach wyższych w województwie studiowało 47 osób z **Hiszpanii**. Najliczniejsza grupa kształciła się na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu (53,2% studentów z tego kraju w województwie) oraz na Uniwersytecie Technologiczno-Przyrodniczym im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy (36,2%).

W ujęciu rocznym zaobserwowano wzrost o 13,2% studiujących w województwie **Rosjan**. Według stanu na 30 listopada 2016 r. grupa ta liczyła 43 osoby, a podejmowała kształcenie w 5 ośrodkach. Przy czym największa grupa, stanowiąca 79,1% ogółu cudzoziemców z tego kraju, studiowała w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy.

Pozostała grupa studiujących cudzoziemców liczyła 265 osób. Wśród nich byli studenci pochodzący z państw europejskich, w tym z: **Irlandii, Francji, Danii** oraz **Włoch**, z afrykańskich (**Nigerii**), azjatyckich (tj. **Chin, Indii, Nepalu** i **Kazachstanu**). Studenci z Azji w analizowanym roku akademickim to łącznie grupa 84 osób, tj. o 32 osoby większa niż w roku poprzednim. Studenci pochodzący z Chin stanowili największy udział wśród studentów cudzoziemców odbywających studia na Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy (11 osób), tj. 35,5% ogólnej liczby obcokrajowców na tej uczelni. Liczebnie najwięcej obywateli chińskich (19 osób) studiowało na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Grupa studentów (20 osób) pochodzących z Nepalu odbywała studia stacjonarne w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy. Z przedstawicielami pozostałych narodowości studiujących w Kujawsko-Pomorskiem – każdy z 22 krajów reprezentowany był przez jednego studenta.

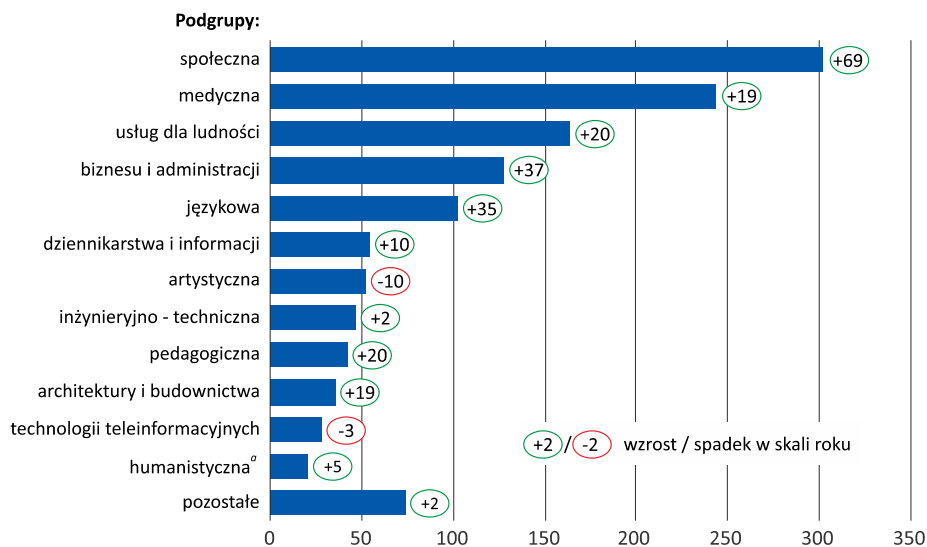
STRUKTURA STUDENTÓW CUDZOZIEMCÓW WEDŁUG KRAJU POCHODZENIA W ROKU AKADEMICKIM 2016/2017
Stan w dniu 30 XI

STUDENCI CUDZOZIEMCY WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW W ROKU AKADEMICKIM 2016/2017

Stan w dniu 30 XI

^a Z wyłączeniem języków.

W roku akademickim 2016/2017 obcokrajowcy najczęściej, bo 23,3% ogółu studentów cudzoziemców w województwie, wybierali **kierunki studiów** zaliczające się do podgrupy społecznej (o 29,6% więcej niż przed rokiem). W ramach tej podgrupy najwięcej studentów, tj. 47,7% stanowili studium na pierwszym roku bez przyporządkowania kierunku, natomiast 30,8% to studenci ekonomii, a 16,6% politologii i wiedzy o społeczeństwie. Kolejną, pod względem liczebności studium, była podgrupa medyczna, którą wybrało 18,8% studium, tj. o 8,5% więcej niż przed rokiem, przy czym 88,5% studentów kształciło się na kierunku lekarskim. Studia w ramach podgrupy usług dla ludności w analizowanym roku akademickim wybrało 12,7% studentów cudzoziemców, tj. o 13,9% więcej w skali roku. Przewagą tej grupy (95,7%) stanowili studenci kierunku turystyka i rekreacja. Spośród obcokrajowców, którzy kształcili się na kierunkach należących do podgrupy biznes i administracja najwięcej studentów wybrało zarządzanie (58,6%), w dalszej kolejności studium logistykę (18,8%) oraz administrację (12,5%). W przypadku podgrupy językowej największą popularnością cieszyła się filologia angielska (53,4% studium w ramach podgrupy językowej), lingwistyka stosowana (16,5%) oraz filologia polska (13,6%). Niemal wszyscy studenci podgrupy dziennikarstwo i informacja kształcili się na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna (98,2%). W podgrupie artystycznej 36,5% cudzoziemców studium instrumentalistykę. W ramach podgrupy inżynieryjno-technicznej najwięcej studentów kształciło się na kierunku mechatronika (74,4% ogółu studentów tej podgrupy). Wychowanie fizyczne skupiło 65,1% wszystkich studentów podgrupy pedagogicznej. W podgrupie architektura i budownictwo 72,2% cudzoziemców to studenci budownictwa. Na kierunkach w ramach pozostałych podgrup studium łącznie 9,5% cudzoziemców.

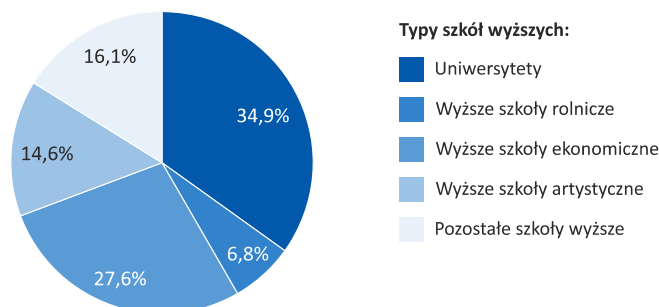
W roku akademickim 2015/2016 studia na uczelniach wyższych Kujawsko-Pomorskiego ukończyło **192 absolwentów**, tj. o 90 osób więcej niż przed rokiem i o 166 osób więcej niż w roku akademickim 2005/2006. W analizowanym roku dyplom studiów wyższych w województwie otrzymało 2,2% ogółu cudzoziemców kończących studia wyższe w Polsce. Spośród wszystkich absolwentów odsetek obcokrajowców w województwie wyniósł 1,2% (w kraju 2,4%), przy czym przed rokiem odsetek był niższy o 0,6 p. proc., a w odniesieniu do roku akademickiego 2005/2006 odsetek zwiększył się o 1,1

Absolwenci szkół wyższych – osoby, które uzyskały dyplomy stwierdzające ukończenie studiów wyższych i – po obronie pracy – uzyskały tytuł zawodowy magistra (po studiach magisterskich jednolitych lub drugiego stopnia/uzupełniających), inżyniera lub licencjata (po studiach pierwszego stopnia/zawodowych). Absolwenci wykazani są według stanu z poprzedniego roku akademickiego.

p. proc. W przewadze, osoby te ukończyły studia stacjonarne – 92,7%, co stanowiło o 3,5 p. proc. więcej niż w poprzednim roku akademickim. Udział kobiet przekroczył połowę (57,8%), przy czym przed rokiem był wyraźnie wyższy i wyniósł 70,6%. W ogólnej grupie absolwentów cudzoziemców w województwie 22 osoby to cudzoziemcy polskiego pochodzenia, przy czym kobiety stanowiły 77,3%.

STRUKTURA ABSOLWENTÓW CUDZOZIEMCÓW WEDŁUG TYPÓW SZKÓŁ WYŻSZYCH Z ROKU AKADEMICKIEGO 2015/2016

Jak wskazują dane z roku akademickiego 2015/2016, w każdym z typów uczelni wyższych w województwie odnotowano wzrost liczby absolwentów cudzoziemców w skali roku. Największa grupa ukończyła uniwersytety – 67 osób, tj. niemal dwukrotnie więcej niż przed rokiem oraz wyższe szkoły ekonomiczne – 53 osoby, tj. o 35,9% więcej.

Spośród 6 uczelni, w których w roku akademickim 2015/2016 odnotowano wśród absolwentów cudzoziemców, najliczniejsza grupa, podobnie jak przed rokiem, opuściła

mury Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu – 59 osób (przed rokiem 33 osoby), Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy – 53 osoby (w roku akademickim 2014/2015 – 39 osób), Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy – 28 osób (przed rokiem 7 osób) oraz Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy – 23 osoby (przed rokiem 14 osób).

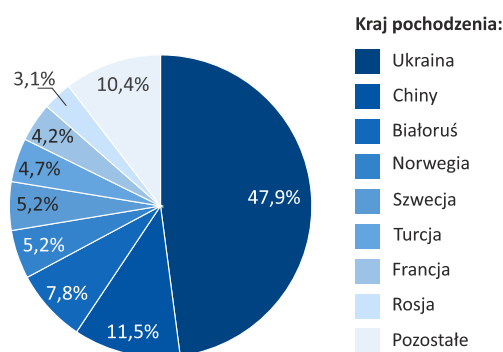
W roku akademickim 2015/2016 obywatele 20 krajów znaleźli się w grupie absolwentów cudzoziemców, którzy uzyskali dyplomy ukończenia uczelni wyższych w województwie kujawsko-pomorskim. Najliczniej, podobnie jak w roku poprzednim, reprezentowane były osoby pochodzenia ukraińskiego – 92 absolwentów (przed rokiem 53), z czego 58 to kobiety. Zdecydowana większość, tj. 91,3% to absolwenci studiów stacjonarnych. Największa grupa obywateli tego kraju ukończyła w analizowanym roku Wyższą Szkołę Gospodarki w Bydgoszczy – 56,5% (przed rokiem 67,9%) oraz Kujawsko-Pomorską Szkołę Wyższą – 20,7% (przed rokiem 26,4%).

Kolejną grupę w analizowanym roku, stanowiło 22 absolwentów pochodzących z Chin (przed rokiem 4 osoby), z czego 10 to kobiety. Wszystkie te osoby ukończyły studia stacjonarne, przy czym 16 osób otrzymało dyplomy ukończenia Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy, a pozostała grupa – Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Ponad połowa absolwentów z Białorusi (8 osób) w roku akademickim 2015/2016 to absolwenci Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Spośród absolwentów pochodzących ze Szwecji i Norwegii wszyscy uzyskali dyplomy ukończenia tej uczelni wyższej.

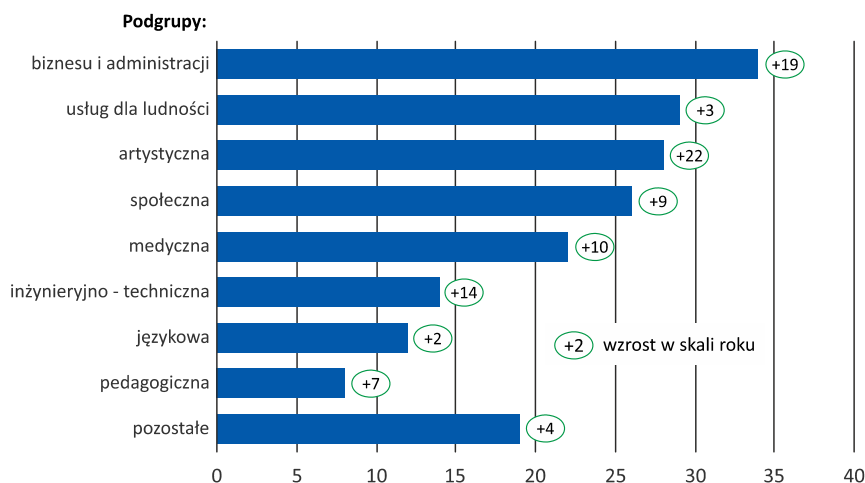
Spośród ośrodków akademickich w województwie w roku akademickim 2015/2016 największy udział absolwentów cudzoziemców w ogólnej liczbie absolwentów zanotowano na Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy – 14,5%, w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy – 7,1% oraz w Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy – 3,6%.

STRUKTURA ABSOLWENTÓW CUDZOZIEMCÓW STUDIÓW WYŻSZYCH WEDŁUG KRAJU POCHODZENIA Z ROKU AKADEMICKIEGO 2015/2016

ABSOLWENCI CUDZOZIEMCY WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW Z ROKU AKADEMICKIEGO 2015/2016

Jak wskazują dane – w roku akademickim 2015/2016 najwięcej, tj. 17,7% ogółu absolwentów w województwie, otrzymało dyplomy ukończenia studiów wyższych na kierunkach zaliczanych do podgrupy biznes i administracja. W ramach powyższej podgrupy najwięcej absolwentów odnotowano na zarządzaniu (52,9% ogółu absolwentów podgrupy) i stosunkach międzynarodowych (38,2%). W podgrupie usług dla ludności, której odsetek absolwentów obcokrajowców wyniósł 15,1%, najwięcej ukończyło turystykę i rekreację (93,1% ogółu absolwentów podgrupy). Natomiast ¼ cudzoziemców, którzy ukończyli studia na kierunkach artystycznych to absolwenci instrumentalistyki. Ponad połowa (57,7%) absolwentów obcokrajowców podgrupy kierunków społecznych ukończyła ekonomię, a niemal wszyscy absolwenci podgrupy medycznej, bo 95,5%, to cudzoziemcy, którzy ukończyli studia wyższe na kierunku lekarskim. Na wszystkich najbardziej znaczących, pod względem liczebności absolwentów cudzoziemców podgrupach kierunków studiów, odnotowano w skali roku wzrost liczby kończących studia obcokrajowców.

Cudzoziemcy kształcą się także w ramach realizowanego w województwie kształcenia podyplomowego. Wprawdzie udział obcokrajowców w ogólnej liczbie **sluchaczy studiów podyplomowych** w województwie na dzień 31 grudnia 2016 r. wyniósł zaledwie 0,2% (tyle samo przed rokiem), jednak obserwuje się wzrost odsetka w ostatnich latach – dla porównania na koniec 2005 r. wyniósł 0,09%. Ponad połowę stanowiły kobiety (53,8%). Z ogólnej grupy słuchaczy cudzoziemców 30,8% otrzymało tytuły ukończenia studiów wyższych poza Polską. Najwięcej słuchaczy korzystało ze studiów podyplomowych oferowanych przez Wyższą Szkołę Bankową w Toruniu (6 osób) i Akademię Muzyczną im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy (5 osób). Do najliczniej wybieranych przez obcokrajowców kierunków w 2016 r. zaliczyć należy zarządzanie i administrację oraz muzykę i sztuki sceniczne (na każdym z wymienionych kierunków odnotowano po 5 słuchaczy). Najwięcej słuchaczy studiów podyplomowych cudzoziemców pochodziło w analizowanym roku z Ukrainy (38,5% ogółu).

Według danych na dzień 31 grudnia 2016 r. tyle samo, co słuchaczy studiów podyplomowych, tj. 13 osób, kształciło się na uczelniach województwa kujawsko-pomorskiego w ramach **studiów doktoranckich**. W przewadze (61,5%) były to kobiety. Cała grupa studiowała w trybie stacjonarnym. Z ogólnej grupy cudzoziemców odbywających studia doktoranckie – 76,9% otrzymało tytuły ukończenia studiów wyższych poza Polską. Doktorantów obcokrajowców w województwie przybywa – w końcu 2016 r. stanowili 1,0% ogólnej zbiorowości doktorantów – przed rokiem 0,8%, a w 2005 r. 0,6%. W 2016 r. największa liczba doktorantów cudzoziemców odbywała studia w dziedzinie nauk społecz-

Doktorant – uczestnik studiów doktoranckich. Doktoranci wykazani są według stanu na 31 XII.

nych (5 osób) i nauk humanistycznych (3 osoby). Uczelniami wyższymi w województwie, które wybrali obcokrajowcy doktoranci były uczelnie publiczne, tj. Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu (9 doktorantów) i Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszcy (4 doktorantów). W przewadze były to osoby pochodzące z wschodniej granicy Polski, tj. z Białorusi, Litwy i Rosji (razem 7 osób), natomiast pozostali doktoranci pochodzili z krajów azjatyckich. Ponad połowa odbywała tego rodzaju studia (61,5%) na kierunkach: historia i archeologia, politologia i wiedza o społeczeństwie, psychologia i biologia.

Obecność obcokrajowców w ośrodkach akademickich województwa kujawsko-pomorskiego zaznacza się także biorąc pod uwagę zatrudnianą kadrę naukową. Na uczelniach wyższych według stanu na 31 grudnia 2016 r. pracowało 95,7 pełno- i niepełnozatrudnionych **nauczycieli akademickich cudzoziemców** (w przeliczeniu na pełne etaty), tj. o 7,0% więcej w porównaniu z rokiem poprzednim. Odsetek tej grupy w ogólnej liczbie nauczycieli akademickich wyniósł 2,3% (przed rokiem 2,1%). Cudzoziemcy wchodzący w skład kadry naukowej województwa pochodzili z 20 krajów, przy czym w 80,0% byli to Europejczycy. Największą grupę nauczycieli stanowili obywatele z Ukrainy – 44,0 pełne etaty. Z pozostałych narodowości pracujących na uczelniach wyższych województwa biorą pod uwagę pełno- i niepełnozatrudnionych (w przeliczeniu na pełne etaty), zwracają uwagę: Niemcy – 9 pełnych etatów, Słowacy – 6, Litwini – 5 oraz Bułgarzy i Czesi – po 4 pełne etaty w przypadku każdej z wymienionych narodowości. Najwięcej nauczycieli obcokrajowców (49,4% ogółu) pracowało na uniwersytetach.

Warto zauważyć, że system stypendialny obejmuje także studentów cudzoziemców. Jak wskazują dane na dzień 30 listopada 2016 r. **stypendia** otrzymywało w województwie 112 studentów pochodzących spoza Polski, tj. o 34,9% więcej niż w roku poprzednim. Udział studentów cudzoziemców otrzymujących stypendia w ogólnej liczbie studentów uczelni wyższych w województwie otrzymujących tego rodzaju świadczenia wyniósł w 2016 r. 0,8%, tj. o 0,2 p. proc. więcej w skali roku. W przewadze (68,8%) środki przyznawane były przez uczelnie publiczne. W 2016 r. niemal połowę studentów obcokrajowców otrzymujących stypendia, tj. 48,2%, stanowili beneficjenci stypendiów tylko socjalnych, natomiast 6 osób otrzymywało stypendia rektora dla najlepszych studentów.

Według stanu na dzień 30 listopada 2016 r. **w domach studenckich** zakwaterowanych było łącznie 701 studentów i doktorantów cudzoziemców, tj. o 16,1% więcej niż przed rokiem. Wspomniana grupa stanowiła 13,4% ogólnej liczebności studentów i doktorantów kształcących się na uczelniach wyższych województwa kujawsko-pomorskiego – przed rokiem odnotowano odsetek na poziomie 11,4%.

Studia doktoranckie – studia przygotowujące do uzyskania stopnia naukowego doktora, prowadzone przez uprawnioną jednostkę organizacyjną uczelni, instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk, instytut badawczy lub międzynarodowy instytut naukowy działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, utworzony na podstawie odrębnych przepisów, na które są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje drugiego stopnia, kończące się uzyskaniem kwalifikacji trzeciego stopnia.

Nauczyciele akademicy w szkole wyższej – pracownicy zatrudnieni na stanowiskach: profesora zwyczajnego, profesora nadzwyczajnego, profesora wizytującego, docenta, adiunkta, asystenta, wykładowcy, starszego wykładowcy, lektora, instruktora, a do roku 1990 i ponownie od roku 2006 na stanowiskach dyplomowanych bibliotekarzy i dyplomowanych pracowników dokumentacji naukowej. W opracowaniu wykazano pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych nauczycieli akademickich w przeliczeniu na pełne etaty. Nauczyciele zatrudnieni w więcej niż jednej szkole wykazani zostali w każdym miejscu pracy. Nauczyciele akademicy wykazani są według stanu na 31 XII.

Autor opracowania: Magdalena Miśko, tel. 52 3669301

Redakcja merytoryczna, techniczna, skład i grafika komputerowa: Michał Cabański, Jacek Pruski

– Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych – pod kierunkiem Małgorzaty Rybak

Informatorium: e-mail InformatoriumUSBGD@stat.gov.pl, tel. 52 3669400